

ԲՍԺԱՆՈՐԴՅԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՄԻԱՑԵՒՆ ԵՄԵՆԳՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՏԼ. ՍԹ.
Տարեկան 1 50
Վեցամսեայ 75
Եռամսեայ 40
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
Տարեկան 10 Փրանք
Բաժանորդագրին կԱՆՆՈՒՄ ՎճԱՐԵԼԻ

Հ.Ս.Ս.Ց.Է
To the DICKRIS PUBLISHING COMPANY
301 East 34th St., New York City.
Entered at the Post Office at New York as
Second-Class Matter.

Խմբագրութեան ղրկուած ծրար
կամ նամակ ետ չեն ղրկուիր:

ՇԱՄԱՆՈՒԹԵՐԻՍ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Բ. ՏՄԻՐԻ, ԹԻՒՆ 85 ԼԻՒՆԵՐԻ, ՇԱՄԱՐ, ՅՈՒՆԻՍ 24 1899 ԳԻՆ 3 ՍԷՆՑ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ամեն տեղ զրպարտիչներ — Առաքինութիւն (ստանաւոր) — Պայծառ հորիզոն — Ազգային քրոնիկ — Նամակ Լորէնսին — Դիտողութիւն մը — Պոստօնի Հովուութիւնը — Ներքին լուրեր — Բազմապատկան — Բանասիրական (Աշուղ Մարօն) :

ՍՄԵՆ ՏԵՂ ԶՐԱՍՏՈՒՉՆԵՐ

Մամուլ և մամուլի գործիչներու ազնուութիւնն ու մաքրութիւնը միակ միջոցն է խօսքի զերբ բարձրացնելու, գրական խօսքը ժողովրդին, հասարակութեան ուղեցոյց դարձնելու: Մեր մանուկ գրականութեան մէջ անզուգական Գրիգոր Արծրունին էր միայն որ պահեց այդ սրբութիւնը, բարձրացուց մամուլի ազնւի գրօշակ մը և երկար ստորիներու զուհուութեան վերջ այդ գրօշին տակ հաւաքեց գործիչներու ազնւի գաստիկութիւնը:

Բայց եղան ու կան մեր մէջ մամուլի գործիչներ ալ, որոնք լոկ շահախնդրութեամբ ստորնացոյցին մամուլը, ստորնացան և իրենք: Արատաստմանի մամուլի գաստիկութիւնը անբարոյականութիւնն ու փտութիւնն կը հատնէ: Մէկը միւսի դէմ

անձնական փոքրիկ հաշիւ մ'ունի, կամ դադափարի հակառակութիւն, կարծիքի տարբերութիւն, և կամ նոյն իսկ քիչ մը դուր չի գար իրեն, ուրեմն նա մատնիչ, դաւաճան, ազգակործան, հայաջնջ ու ամենայն ինչ է, և ահա՛ բառարանի ամենակեղատու բառեր իրար գլխուն կըսկսին թափել և կը գտնուի ընթերցող հասարակութեանն զստակարգ մը, որ արտօսակով կը կարգայ հայհոյութիւններու սե տառերը, երեւի այդպիսիները կուզեն տանցմով արդարացնել իրենց հայհոյութեան ժամերը:

Հետեցեք մամուլին և այդ արքայուր սե էջերը ամեն օր պիտի բացուին ձեր առջև: Զգու՛՛ք ու զըզուա՛՛ք: Լրագիր ըստած քուրջի կըստոր մը անբարոյականութեան մէջ այնքան առաջ կերթայ որ, ուրիշ խմբագրի մը հասարակական գործունէութիւնը քննադել ուղղով՝ աւնոր ներքին կեանքին մէջ կը մտնէ և կը փորձէ այնպիսի գաղտնիքներ երևան բերել, որ ոչ թէ միայն խոյտառակութիւնն է սպառնական տուրքի տակ գուրս բերել, այլ նոյնիսկ համեստ մէկը երկու հոգու մէջ խօսելու կամ շնորհ: Ուրիշ մը՝ մէկ ուրիշի կարծիքին հակառակ գտնուելով՝ — հակառակ իր գրական արդարութեան —, անոր գրական արժանիքը կուրանայ և անոր ուղեղին մէջ ոչնչութիւն կը գտնէ:

Գործիչներու գաստիկութիւնը մը ցա-

ծութիւնը այն աստիճան առաջ գացած է, որ մամուլի զրպարտութիւններէն վերջ կուզուի ու թն ալ սկսած է դեր կատարել: Տարիներէ իվեր մամուլն ընդհանրապէս կուտած է կոպիտ ուժի, վայրենութեան, ծեծի դէմ: Ի՛նչքան հաւածանքներ արտացու վարժապետներուն դէմ կըր անոնք օրհնեալ փայտով կը կրթէին մեր մանուկները, այժմ այդ օրհնեալ գործիքը փոխանցուած է գործիչներու գաստիկութիւնը մէջ: Անոնքի զրպարտանքներէ վերջ ծեծը ընտրած են իրր միջոց իրենց խօսքը առաջ քաշելու կամ ինքզինքնին պաշտպանելու համար: Այդպիսի օրինակներու լուրերը Պուլզարիայէն շատ հասած է մեզ, հոս ալ այդ օրինակ տիրուր պատկեր մը տեսնալու դժբախտութիւնն ունենցանք: Անոնք երևան բերել նշանակութիւն չունի մեզ համար, այլ տիրուր իրականութիւնն է որ կարճատեղի է:

Տիրուր պատկերներն անոնք և մեր ժողովրդի արդի անհասկացողութեան, ստատամութեան, ունայն վէճերու և մինչև անգամ անկմանն ու օտարանալու մեղքը կը ծանրանայ մամուլի ներկայացուցիչներու վզին, Մամուլը կարող է ժողովուրդը բարձրացնել, մամուլը կարող է միևնոյն ժամանակ զանի ստորնացնել: Մամուլի մաքրութիւնը, ազնուութիւնը միայն կրնայ ժողովուրդի հաշտութեանն ու բարձրացման նախադուռն բանալ:

Ժամանակ է որ հասկանան մեր գործիչները, գրելէ առաջ ու յետոյ հաշտուելու են իրենց խղճի հետ, և այն ասանն է որ խնայած կըլլան մամուլի մաքրութեանն ու ժողովրդին: Վ. ՇԱՀԷՆԻ

ԱՌԱՔԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

(Ճ. ՀԵՐԱԵՐԹ)

Նուէր առ Մէյրի Ո՛վ օր դուարթ, ջինջ ու պայծառ, երկրի, երկնի օղակ ու կապ. ձիջ գայ գիշեր մահգ անայլայլ Պիա՛ արտասուէ ցողը կաթ, կաթ, Որովհետև պէտք է մեռնիս:

Վարդ, կարմիր ես ու անվեհեր. Դիտողն ըլլայ ալ թէ անհոգ, Գոյնըդ սրբել կուտայ այնք, Բունըդ հանգչի դամբան մը լոկ. Եւ դու ալ, խղճ, պէտք է մեռնիս:

Սիրտն ի՞նչ է վարդերով Զուարթ օրեր դու շատ ունիս. Ամբար մ'ես լի անուշներով. Երգերու մէջ ալ կերակու թէ վերջ ունիս, պէտք է մեռնիս:

Առաքինի, անուշ հոգին, Խնամով պահուած գրանի պէս Արդիւնը շքտար, մնայ մէկին, Աշխարհ անուր ըլլայ դէպ, դէպ, Ետեւ կապրի նա այն ասան:

ՏԵՐՏԼԻ

Թարգ. Անգլ.

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԱՇՈՒՂ ՄԱՐԾՆ

(Պատկեր)

Ա.

Առաջկան բերքի կասարէն արևը դեռ չէր ծագեր:

Առաւօտ մըն էր, վանին յատուկ սիրուն առաւօտ մը, զուարթ շատ զուարթ օր: Ժամկոչը վաղուց իր վաղորդեան քաղցրալուր կոչնակն վարկած, փողոցէ փողոց շրջած էր բարեպաշտ ժողովրդին եկեղեցի հրառերի լուրով: Ծերունի պապն ու պառաւ մամն շատոնց գնացեր էին ժամ, ճանապարհին սողմուններ մրմնջելով: Աղօթարանի միջնոցին ամենքը իրենց առօրեայ գործին էին: Սիրուն օրերդներն ալ շէին մոռցած շատ կանուր վեր կենալ փողոցի դրան առաջ շրջնել ու աւելի:

Շատ տարի, շատ ժամանակ չէ, սարսափի օրեր շէին, բայց հայի համար ո՞ր ժամանակ լաւ է եղեր, ցաւ ու տարտ ե՞րբ է պակաս եղեր. այդ օրերն ալ թշուառութեան շրջան մըն էր:

Արջալոյսի խաղաղ մրմունջի, թռչուններու ճուրղիչ հետ սուր ու

մեղմադճիկ երգի մը ձայն ինձ արթնցուց քնէն: Ուշագրութիւնն լարեցի: Զայնը հեռագետէ կը մտնեար, կանացի ձայն մըն էր: Տխուր, շատ տխուր էր անոր երգը: Ո՞վ էր արջալոյսի այս ողբերգուն, ո՞վ այս սգաւոր ողբասաց կիներ: Աւելի ու աւելի մտնեցաւ ան, բռտերը հասկանալի դարձան: Մտիկ կընեմ՝

«Վարագայ սոր բացուե կակաչ, Տաճիկ կտրեց ու թ հատ ականջի»
Երգը ընդհատուեց կիթառի քանի մը թափուումներով:

«Մարեր բացուաւ սիրուն սուտուն, Անգու թ կտրեց չորս հատ թօտուն»
Վո՛ւյ, վո՛ւյ վո՛ւյ... ճչաց կանացի ձայնը և կիթառը ներդաշնակ ճիչեր արձակեց:

«Մէլերն էկան ճավառէն Ակոյի մէր մոմառէն»

—Վո՛ւյ, վո՛ւյ, վո՛ւյ... Ակոյի մէրը թող մեռնէր, աչքեր խաւարէր, սիրտ կտրուէր, ծնկեր կտրուէր... վո՛ւյ, վո՛ւյ, կո՛ւյ... Ողբ կատարեալ ողբ մըն էր: Կիթառն ալ չէր դադարէր յուզիչ ու սրտառու ճիչեր արձակելէ: Ո՞վ էր վաղորդեան այդ շարագուշակ բուն:

Վեր կացի: Փողոցը ելայ, մեր

գրան առջեւն անցնող առուակի յըստակ ու ստա ջրով երես ու ձեռներս լուսայի: Հոն ուրիշների շարքին երկու բարձր բարդի ձուռե կային, այսօր ալ ես չեմ մոռացած այդ երկու բարդիները: Կատարին բազմած ագաւը «կըս կըս» կուռչեց: Զարագուշակ նշան մըն էր սա:

* *

—Մուռ Մարօ՛, ծուռ Մարօ՛, լուռեցան մանկական աղմկալից ձայները:

Վո՛ւյ, վո՛ւյ, վո՛ւյ... ձեզ զուրպան ինձ հանգիտութիւնէ: Պարզ հասկանալի լուռեցաւ ձայն մը աղմուկի մէջէն: Վո՛ւյ, վո՛ւյ, վո՛ւյ... Բրբիչները բարձրացան: Աղմուկը շատացաւ:

Ծուռեցի դէպի մեր փողոցի անկիւնը, փոքրիկ հրապարակ մըն էր: Մանուկներու բազմութեան մէջ կանգնած էր բարձրահասակ կին մը, կիթառը ձեռքին, քրքրուած, պատառոտուն լաթով, երկար ծամերը խառնիխառն տարածուած էին ուսերի վրայ, մաս մըն ալ շորացած, կմախք դարցած դէմքին վրայ ցըրուած: Մեռելի կերպարանք ունէր ան այտերը դեղնած ու ցամքած,

բայց իր վայելուչ իրանը ցոյց կուտար որ ժամանակ մը գեղանի եղած էր, հայ գեղջիկու հու գեղեցիկութեան վայել: Անոր մեծ ու սե աչքերը ուռած կապտած դուրս էին ընկած, սպիտակուցները կարմիր շիթերով գծաւորած էին, սարսափ ազդելու չափ զայրայթ կար անոր աչքերի մէջ: Խեղճ կինը. հայեացքը դէպի ինձ դարցուց, երկու աչքերը կարծես փոխուեցան, աղաղակաբար արտայայտութիւն մը առաւ, կարծես ինձ կընէր՝

—Աղաթի՛ր, աղաթի՛ր ինձ այս շարածճիւնների ձեռքէն:

—Գնանք Մարօ՛, ըսի անոր, հետեւի՛ր ինձ:

Մարօն ինձ հետեւեցաւ: Մանուկները ցրուեցան, սակայն շարածճի մը դեռ երկար կը կանչէր անոր ետեւէն:

—Մուռ Մարօ՛, ծուռ Մարօ՛...

Բ.

Արեգակը բաւական բարձրացած էր հորիզոնի վրայ: Դպրոցի դանգերը կը հնչէին. պէտք էր որ ես շտապէի: Բայց դեռ երկար գրաւած էր ինձ Մարօն: Մեր այգիի ծառերը նոր բացուած էին, հիւրընկալելով իրենց նորեկ հիւրերին: Մեր սաքուն պըճնուած էր շրջապատի ծաղիկներով:

ՊԱՅՄԱՆԱՅԻՆ ՀՈՐԻՉՈՒՆ

Պարագայի բերմամբ հայրենիքէն այսքան հեռի օտար երկրի մը մէջ գտնուելու համար, որչափ որ անհուն գանգաւոր պատճառներ ունենանք, սակայն միտքարկան շատ մը կէտեր ալ կան: Գանգաւորները թող վարագոյրի հետ մնան, մանաւանդ որ մեր իրաւացի գանգաւորները լսող մը չկանալէ զատ, գանգաւորները ինքզինքներու աւելի թոյլ, սկիւր, լայկան կը ներկայացնենք յաջրօտ օտարին: Հետեւորար խաղաղ մտանք մեր այդ գանգաւորի և լայու ունակութիւնները, ու բանաճ մեր ուշքերը և տեսնենք ճշմարիտ իրականութիւնը:

Երազ չէ անշուշտ, ամենքս ալ կըզգանք որ ազատ Ամերիկայի մէջ կապրինք: Գիտութեան ծրար և ծաղկած ստատյան մէջ, որ հազարաւոր բարիքներ և օգտակարութիւններ կան, եթէ մենք այնքան թոյլ ու անմիտ չըլլանք այդ ազատութենէն և օգտակարութենէն օգտուելու: Եթէ ուզենք, ինչ շինք կրնար ձեռք բերել այս երկրին մէջ, որ հազարաւոր բարիքներ և օգտակարութիւններ կան, եթէ մենք այնքան թոյլ ու անմիտ չըլլանք այդ ազատութենէն և օգտակարութենէն օգտուելու: Եթէ ուզենք, ինչ շինք կրնար ձեռք բերել այս երկրին մէջ, որ հազարաւոր բարիքներ և օգտակարութիւններ կան, եթէ մենք այնքան թոյլ ու անմիտ չըլլանք այդ ազատութենէն և օգտակարութենէն օգտուելու:

Ինչ որ այս երկրին մէջ բնաւ իրաւորութիւն չկայ, հետեւաբար ամեն պարագայի տակ յանցանքը մերը պիտի ըլլայ, եթէ չաշխատինք մտաւորապէս, բարոյապէս և նիւթապէս օգտուելու:

Միտքարկան մի ուրիշ կէտ, նայնիսկ մենք մեր մէջ ունինք: Գիտութեան ճաշակը և կարօտը կարծես արծարծուած է մենք շատերուն մէջ, բան մը սորվելու բան մը գիտնալու բարի նախանձի հովեր կը սուրան գաղթականութեան մտքին շուրջը, ամեն տեղ շարժում մը, մրցում մը կայ: Թանգարան, լսարան, թատերադրութիւն, կամառ և ինչ որուն ինքզինքներ են Ամերիկայի հայոց համար: Բայց դեռ կէտ մը կայ, տխուր կէտ մը, ու այն ալ ամենակարեւորը,

Հոն նոր ծաղկած լ է լ ա զ ի կօռ ծառի տակ նստած էինք Մարտի հետ:

Երկար թրթռացող նա իր կիթառը, շատ ու շատ երգեց, շատ ու շատ ալ արտասուեց: Այսօր ալ կը յիշեմ, ինչքան որոտառու էր, մանաւանդ իր երգերի վերջաւորութիւնը:

—Վո՛ւյ, վո՛ւյ, վո՛ւյ... կիթառի նոյն երեք մեկամաղձիկ շեշտերը: Ես յուզուեցի:

—Չէ՛, չէ՛, չեմ կրնար դիմանալ, կիթառ՛մ, կիթառ՛մ... Ա՛յն Ա՛կօ՛, խօսեց Մարտի, կիթառը մի կողմ չը պարտելով, զայրացկոտ ու վրդոված դէմքով մը:

—Է՛՛ Մարտի, ինչ ընենք հայր բազըբ տասնիկ է եղեր, այդ կրակով վառուողը միայն դու չես: Եղ չըբ ման մայրեր շատեր կան, շատ մայրերի արտասուքներ ենք տեսած, ուզեցի միտքարկել զինքը:

—Է՛՛ որդի՛ս, շատ ճիշդ կըսես, բայց մէն մի վէրք իր տիրոջ ցաւ կուտայ, իմ վէրքը ձեռք է, ես տանել չեմ կրնար, պատուկտրիճ ջակել մը եմ կրտսեղացներ, վո՛ւյ վո՛ւյ, վո՛ւյ հողեր տամ գլուխս, միմուռ ու կըսկիծը կրակ է գարձեր սիրտս կայրէ ու կը մրկէ:

(Շարունակելի)

զա մեր իգական սեռի անտարրեր և լսելի նստելն էր, անոնք կարծես թէ ազատ Ամերիկայի օդը չէին ծծէր, կարծես անոնք թրքական խաւարողին միտնորտին մէջ կապրէին: Եւ արտասահմանի հայ մամուլը, որու նպատակն է զարգացում յառաջացնել, կարծես միայն արական սեռի համար եղած ըլլար, չէ՞ որ առանց իգական սեռի կրթութեան ազգէ մը, չըլնանէ մը պահանջուած կրթութիւնը շարտադրութիւնը: Այժմ ուրախալի է մեզ ըսել թէ, այս քանի մը շարաթնեւում մէջ, մեր քոյրերուն տեղական մամուլին մէջ երեւնալը Ամերիկայի հայութեան պայծառ հարկածն է, որ սկսած է ծագիլ այնքան անուշ ու այնքան գողարիկ:

Ուշադրութեան և դրուստանայ արժանի է մանաւանդ Փրօվիտէնէն Տիկին Ա. Պապօսեանի կոչը, որ կրնէ իր եղբայրներուն ու քոյրերուն ժամանակին ունայն շանցնելու, այլ կարգալու, կրթութեւն և գիտութեամբ լուսաւորուելու:

Մեր այս հարկածին պայծառանայուն մի ուրիշ օրինակ ալ տեսայ անցեալ կիրակի: Հայ տիկին մը, բուսական հեռուէն ընթերցարան եկած էր դրքեր տանելու և կարգալու համար: Տիկին Պապօսեանի կոչը և այս վերջինին ընթերցարան այցելելը զիս կը խրախուսեն մի առաջարկ ընել «Տիկին»-ի միջոցով, նիւ Եօրքի և չըթողայ հայ իգական սեռին, իրենց իրավ խմբագրութեանն որ հաճի այս առաջարկը մամուլի մասնաւոր նիւթ ընել:

Ուստի մէջ հայուհիները Օտանդակ Միութիւն մ'ունին տեղւոյն թանգարանի վարչութեան հետ: չըլլար որ նոյն կողմակերպութիւնը հոս մենք ալ ունենանք, այնպէս որ շարժում մէջ թանգարանը միտքով երկու երեկոյ յատկապէս կիներու յատկացուի, անդամուհիները իրենց յատուկ վարչական մարմինը և ժողովը ունենան, և այսպիսով աւելի դիւրին կըլլայ իրենց ընթերցարան յանձնել և կարգալու ամեն տեսակ օգտակար գրքեր և թերթեր: Ատով հայ կինը պիտի զարգանայ, պիտի լուսաւորուի, պիտի սիրէ հայ լեզուն ու չպիտի թողու, որ իր գաղտնիքը մտանն իրենց մայրերի բառաբար, ինչ որ ամենակարեւորն է մեզ համար ու այն ատեն աւելի պայծառ, աւելի շողջողուն հարիզօն մը պիտի տեսնենք:

Ղ. ՊՅՈՒՆՅԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՄՈՒՇ

Կ. Պոլսէն յունիս 13 ին կը հեռագրեն նիւ Եօրքի լրագիրներուն: Գում Գարուէն կը տղեկագրեն թէ, քիւրա հեծեալազօրքէն վաշտ մը, խառնակի է մարդ մը փնտռելու նպատակաւ մօտերս կը յարձակին քանի մը գիւղերու վրայ, տուները կը վառեն, բնակիչներու մեծ մասը կը կոտորեն: Ինչպէս կերևի ասոնք են սպաննած Բառաշէն վանքի վանահայրը և երկու մօնթերը: Տաճիկ կառավարութիւնը կը իջնաւոր այս դէպքը խիստ գաղտնի պահել:

Իսկ «Մուրհանգակ» օրաթերթին վերջին թիւին մէջ կը կարգալու հեռագրուի: —Մշտնապէս կրթական Տեղապահ, վարչական վարչապետը կը հեռագրէ Պատրիարքարան թէ՛ Մուրհանգակը ժամ հետու գտնուող Բառաշէն վանքի վանահայրը արկածի մը ենթարկուելով մեռեր է, և կը խնդրէ որ անոր անդ ուրիշ վանահայր մը կարգուի:

Ուրեմն պարզ է, որ Գում Գարուէն Պատրիարքարանը կը հասկցուի ուրիշ միայն լուրը յայտնուած է, իսկ նոր աւերումը վայրը Մուրհանգակը մամուլ մամուլուս և սույգ լուրեր կը պահին:

ՎԱՆ

Վանէն սովի աղաղակը զարգած չէ: Ալիւր գիւղացի կին մը իր մանկիկի ձեռքէն բռնած ու քաղաք տարած է ծախելու: Երբեք մը խաղի փոխարէն: Ամառ է, հունձքի ժամանակը կը մօտենայ օգոստոսին, և սովեակներու տանջանքը մասամբ կը թեթեւայ, սակայն այս կարճ ժամանակն ալ ամենաաղաքակալ օրերն են և օգնութիւն պէտք է: Մանաւառ պէտք է օգնել որ հայ գիւղացին սերմնացու ցորեն ունենայ աշտանացանի համար, հակառակ պարագային յաջողութեամբ օգոստոսին սովը աւելի ահաւելի կը գաւառայ: Փոքրիկ գանցառութիւն մը կարուստի մեծ դուռ կը բանայ և կը աւազենք:

Ամերիկայի հայ գաղութը պարտաճանաչ գտնուեցաւ դէպի իր սովեակ եղբայրները, միայն նիւ Եօրքի հայերն են որոնք թատրոն մը երթալով պարտականութիւններ կատարած կը համարեն: Այժմ ջանքեր կան ժողով մը կազմակերպելու և հանգանակութեան ձեռնարկելու: Մեզ կը հաղորդեն որ յարգելի հայ Տիկին մը ժողովին տանախօսելու պատրաստակամութիւն է ցայ տուել ինքնաշօթար: Յուսատու ու միտքարկան է որ հայ կանայք նախաձեռնակ կըլնեն: Վերապահութեամբ կըսենք որ Սրբազան Առաջնորդն ալ նիւ Եօրք պիտի գայ ժողովին նախագահելու:

Եթէ նիւ Եօրքի հայերը ետ մնան գաղութի իրենց միւս եղբայրներէն, ան ատեն իրաւունք պիտի ունենանք անտարբեր բառը դրօշմելու իրենց ճակատին:

—Վանի այցելու հովիւ Ներսէս Եպ. Ասլանեան, Տրապիզօնէն մինչև վան ճանապարհին ամեն իջևանած տեղը խուճերով տիրացուներ քահանայ ձեռնադրելով կանցնի: Այս անսիրտ կերակարանը բաւական չէր որ Պօլս ուշայաւ նազանքներով, այժմ ալ ճանապարհին կը տեսնայ լոկ իր քսակը լեցնելու համար, մոռնալով որ հոն, վանի մէջ, ժողովուրդ մըն է որ սովէն կը տառապի և ինք անոնց օգնելու կրկուտ է: Երանի թէ վան չհասած ետ վերադառնար: Ինչ սպասենք ասանկէ մը, սեբրու մէջ ծածկուած սե ուրիշ մը ...

—Վանի Աւերակի և Աւանց գիւղերու բնակիչները, որոնք կաթօլիկութիւն ընդունած էին կրկին մայրերնի եկեղեցոյ գիրկը գարձած են: Գնուած հաւատքը անշուշտ ժամանակաւոր կըլլայ:

ԿԻՒՐԻՒՆ

Պատրիարքարանի որբերու և կարօտեալներու ինձամակարութեան սընտուկէն տարեկան 150 ոսկի յատկացուած է կիւրեան նորահաստա Որբանոցին, և անդային միջոցներով ալ պիտի հայթայթուի մնացեալ 50 ոսկին:

ԱՐԱԲԿԵՐ

Ազգային պատրիարքարանի և միտնարական կեդրոնական նպատատաւոր յանձնաժողովին միջև եղած կարգադրութեան համաձայն օտար որբանոցներու մէջ պատուարուած հայ որբերը պիտի արտօնուէին մասնակցել իրենց մայրերնի եկեղեցոյ արարողութիւններուն: Սակայն Չատկի տօնին Արարիկի որբանոցին որբերը Ազգային առաջնորդարանի կողմէն իրենց եղած հրաւերին հարաւոր ընդուն-

նուրթիւն ըրեր են և հողեր պարտականութիւններ կատարելէ փութուստ սուած են: Առաջնորդական սեղապահ Արթ. Մուրհանգակեան քննութեան ձեռնարկեր է և երկուսն որբերը մէկիկ մէկիկ իր ներկայութեան կանչելով, համոզուել է թէ որբանոցներու վարչներուն կողմէ ճշմարտ գործադրուած է այդ փոքրիկներուն վրայ, անոնց ինչքը բռնաարարելով: Մուրհանգակեան ստոր վրայ պաշտօնապէս բանակցութեան մտեր է:

ԿՈՎԿԱՍՈՒ ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ

Երևանէն կը գրեն «Մշակին», որ համաձայն կայսերական կարգադրութեան՝ մայիս 1 ին 221 գաղթական, որոնցմէ 149 կին ու երախոյ՝ 10 խաչար կառքերու մէջ, իսկ 62 աղամարդեր ստքով՝ սատրիկանութեան ձեռքով՝ ճանապարհ դրուեցան դէպի Տաճկական սահմանը: Թէ ճամբով թէ այլ ծախքեր պէտք է հոգացուի կովկասի կառավարչապետի քով ժողովուրդ մարտերէն: Գաղթականներու հետ դրուել են իր պահապան քանի մը ձրուար սատրիկաններ և սատրիկանական սատրիկանաւոր մըն ալ ծախքերը և այլ պէտքերը հոգալու մինչև սահմանը:

Երևանի միւս գաւառներէն ալ պէտք է նման կարգադրութեամբ՝ ընթերցան գաղթականներ և յանձնուին թրքական Օրգով գիւղին մէջ թուրք պաշտօնաներուն: Ինչու սատրիկանները կը տանին իրենց հետ գաղթականներու երկու ցանկ, որոնցմէ մին պէտք է թուրք պաշտօնաներուն յանձնեն, միւսն սատրիկան յանձնեն: Եթէ թուրք պաշտօնաներ մերժեցին սատրիկան կամ ներս ընդունել գաղթականները՝ սատրիկանաւորներու հեռադրով պիտի դիմեն նահապետականութեան:

Գաղթականները նոյն կարգով ու հսկողութեամբ, համաձայն երկու կառավարութիւններու յանձնուին թեան, պէտք է սատրիկան իրենց տեղերը, տուններն ու հողերը իրենց վերադարձուին և այս կարգադրութեան վրայ պիտի հսկեն ուս հիւպատոսները:

Միւս կողմէ ալ լուր կը հասնի որ թուրք կառավարութիւնը գաղթականները չի ընդունիր և ինչպէս Տիգրիսի նախորդ թուով հրատարակեցինք սովեակներ պատրաստ է, գումար մը (1150 օսմ. սոկի) յատկացնել՝ որպէսզի անոնք վերջնականապէս կովկասի մէջ հաստատուին:

ԽԱՐԲԵՐԻ

Խարբերդէն մեզ կը գրեն: — Խուլու, Փերչեճ, Հոյգ, Մոգ, Խոյս և վարդաղիլ գիւղերուն վրայ հատը 100 է մինչև 400 տիրէ մը կը զարկուտ տեղացի է: պատուի ծառերուն ու հաղին վնաս պատճառելով: Կարկուտի հարուածներէն վարդաղիլ մէջ երկու տղայ են մեռեր: Հոյգի մէջ շատերուն գլուխները կոտորուել և բազմաթիւ թոշոններ ալ մեռած գետին թափեր են:

ԹԵՂԱՎԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՆԱՄԱԿ ԼՕՐԵՆՍԵՆ

Յունիս 20

Տեղւոյն զաշտակական կոմիտէն անցեալ կիրակի իրիկուն հրապարակային ժողով մը ունեցաւ, ուր ինձ հետ շատերու զրոյսով մը զգացին ներկայ գտնուելուն համար:

կարծես ամէն բան հան միացած էր ժողովը պատկառանքէ, լրջութեանէ և օգտակարութենէ մերկացնելու համար: Այս բանը ցաւ ի սիրտ նկատել կուտամ իրենց, զի որչափ որ իրենցմէ տարբեր կը խորհրդիմ, և տարբեր ուղղութեամբ կը գործակցիմ կուտակցութեան մը՝ հայրենիքի փրկութիւնը փութացնելու ճիգերուն մէջ, այսուամենայնիւ ներքին հաճոյք մը կը զգամ ուրիշ կուտակցութեան մը՝ նոյն Հայրենիքին մասունցած օգտակար ծառայութիւնը տեսնելով: Ըստ իմ, համեմատ և իմաստուն ուղղութեան մը մէջ, ասոր հակառակը վերջ մը կը լսանայ սրտիս մէջ: Ահա այդ սնկեղծ վիշտն է՝ զոր ըզգացի յիշեալ ժողովին մէջ:

Ժողովին աննախօսները հիւրեր էին, որոնք կարծես յատուկ դիտում մը ունէին իրենցմէ չեղարները հարուստները զօրութենէ զուրկ եղող փառասիրտները: «Աւելի խօսքերը ս'ըջափ գորաւոր են» կըրէ Սողոմոն: Բայց մեր պարտններուն խօսքերը երբէք զօրութիւն չունէին, զի ուղիղ չէին: Մենք կրնայինք ամենակծու քննադատի առջև պատկառանք չըստիլ ունկնդրելու, և թէ վրասն լինէինք թէ անկեղծութենէ և ճշմարտութենէ բզլած են իր լսողը քննադատութիւնները, և որ զօրութիւն ունին մեր սխալները մեզի ջրմուկէ տալու, բայց այս պարտնները իզուր հաղորդեմէ կտոր կըլլային միակ «Այո» մը խոսելու ունկնդրներուն մաքէն, որոնք հակառակը կարապայտէին իրենց զէմքերուն վրայ:

Ցաւ է ըսել թէ շատ վար իջած էին, ընտիր յեղափոխականներուն յատուկ եղող բարձրութենէն և զարմանալի չէ, որ ժողովուրդը պիտի անօք կը նայ իրենց բոլոր վարտներէն վրայ:

Անկեղծօրէն կըսեմ, որ եթէ չեն գիտեր հանրութեան օգտակար ըլլալու և անոր ազդելու կերպը, թող հասին վերջ տալ արդէն շատնց հինցած իրենց օրոր քննադատութեան և ջանան փնտռել յաջողութիւն, և ոչ թէ ուրիշ յեղափոխական կուտակցութեան մը վրայ չփակած զըրպարութիւններ և հայհայտներ անասկէն ամբաստանութիւններ ընել: Թող իրենց ուղիղ սեպած յեղափոխական ուղղութիւնը լուսարանեն, և յայտարարեն ժողովուրդեան, որով թէ իրենց կուտակցութիւնը կը շահի և թէ հանրութիւնը, և մենք այն ասան կրկինք խորհիլ թէ դաշնակցականներն ալ տղայ չեն, հաստատուեցած մտքի և փորձաքննութեան տէր անձնաւորութիւններ դարձած են, ու փորձանակ զըջալու իրենց ժողովներուն ներկայ գտնուելու համար, փափաքանք երթալ լուրջ և օգտակարութեամբ լի ատենախօսութիւններ մտիկ ընելու: ԳԻՏՈՂ

ԳԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Նիւ Եօքսի մէջ հրատարակուող Հայրենի թերթը իր անցեալ թաւով Տիար Հիւրմիւզի նամակին փնջերուն տակ մտած՝ առանց այդ նախակը հրատարակել կամենալու. ասոր անունովը կը հերքէ «Տիգրիս» մէջ ըրած մէկ յայտարարութիւնս: Յիշեալ խորհրդի վրայ Տիար Հիւրմիւզի «Տիգրիս» ին ուղղած նամակը մենք նոյնութեամբ հրատարակեցինք՝ որը կը հաստատէր իմ ըրած յայտարարութիւնս, սա տարբերութեամբ միայն, որ իմ մատնանիշ ըրած պատասխանատուութիւնը ինք

անպաշտօն կը ճանչնայ. ինչ որ մենք ևս կրնաք ճանչնալ: Մենք վստահ ենք թէ Տիար Հիւրմիւզի այդ թերթին տուած իր միւս նամակին մէջ երբէք ինքզինքը հակասած չէ. եթէ նա այնպէս գրած ըլլար ինչպէս իրենք ուզեցին ևս ցուցնել, անուշա բուն այդ նամակը կը հրատարակէին, փոխանակ զայն պահելու և անոր անունովը իրենց ուզածը գրելու: Այդ թերթին այդ կերպ վարմանը շարժառիթը՝ ոչ Տիար Հիւրմիւզի և ոչ ալ մեզի համար գաղտնիք է: Սակայն շարժեր ատենցմով զբաղել, միայն կը պահանջենք որ հրատարակեն Տիար Հիւրմիւզի նամակը որը ինքն իրեն համար կրնայ խօսիլ թաւ գ մ ա ն ի պ է ա ք չ ու ն ի :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՕՍՏՈՆԻ ՀՈՎՈՒՌՈՒԹԻՒՆԸ

Պոստոնի վերակազմ թեմին հովիւ կարգուած Արժ. Մաշխոյ վարդապետի հովուական անդամիկ յայտարարութիւնը ստացանք ի հրատարակութիւն, բայց կը ցուցնէ որ անընդհատութեան պատճառով չենք կըրնար ամբողջութեամբ հրատարակել: պիտի բաւականանանք անոր կարեւոր մասերը ծանօթացունել մեր ընթերցողայ:

Ի սրտէ կը շնորհակարանք մեր երիտասարդ ու եռանդուն վարդապետին նոր պաշտօնը Պոստոնի պէս շատ կարեւոր թէմի մը մէջ. ուրախ ենք մանաւանդ որ իր ընտրութեանը համար ստացած սիրածայն քուէները կը հատուան թէ ընդհանուր վրաստահութեանը արժանացած է: Վարդապետը իր օգտակար ըլլալու անկեղծ արամազորութիւնը կը ցուցնէ, երբ բոլոր ժողովուրդին սջակցութիւնը կը խնդրէ՝ խոստովանելով թէ, առանց անոր բան մը չկրնար ընել:

Հրաւէր կը կարգայ նաև ամեն անոնց որոնք իր ծառայութեանը փափաք ունին, և յատկապէս ամեն անոնց որ հայկական եկեղեցոյ կը վերաբերին՝ իրեն ներկայանալ և զինքը ծանօթացունել իրենց և իրենց ընկալարանին, արձանագրելով միանգամայն իրենց անունը հոգաբարձութեան տնօրինի մէջ: Հոս իր գեղեցիկ բացատրութիւնը քննէք, որով կըրէ՝ «Այսուամենայնիւ հեռի ինձմէ կրօնական խորութիւն, երբ մանաւանդ մի ազգի և մի հայրենեաց օգտակար ըլլալ պէտք ըլլայ: այդ պարագային հայու արիւնն է որ կրնա կը միացունէ ժողովուրդեան. մայր եկեղեցին ազգային է, հեռեւոր մեր եկեղեցական աւագային գործիչ է»: կուտակցական խնդրոց մասին կը յորդորէ, որ անհատներ գիտնան յարգել իրարու քաղաքական տարբեր համոզումները, իրմէն չըստասեն պատկանիլ որեւէ մէկ կողմին և թէ միշտ պատրաստ պիտի գտնուի իր աջակցութիւնը տալ որեւէ ազգօգուտ ձեռնարկի:

Հրաւէր կը կարգայ հայ տիկնեան, որ իրենք ալ հանրային գործերու մասնակցելու պատրաստուին: կը խնդրէ ժողովուրդէն, որ իր վարդապետին, ժամանակը պարագայներու համար վատնել չտան. այն գործերը որ իրեն չեն պատկանիր կամ որոնց ինք չկրնար օգնել՝ իրեն շառաջարկեն, զինքը իզուր ժամակուտ չընեն. րան մը որ մեր հասարակութեան մէջ շատերը կընեն՝ կը փափաքի իր ժամանակին մէկ մասը նուիրել ուսանելու այս երկրի լեզուն, ուսումնասիրելու այս երկրի յառաջիկութեան պատճառները,

զիսնայով թէ՛ որքան զարգացում և հմտութիւն ստանայ, այնքան աւելի օգտակար պիտի ըլլայ ժողովուրդեան ու ազգին:

Այս վերի առաջադրութեան համար մեր սրտագին խնդրութիւնը կը յայտնենք: Ա՛ւր էր որ զէթ մեր երիտասարդ եկեղեցականներ իմանային իրենց պաշտօնին ճշմարիտ ազգեցութեան և ո՛րքին գիտութեանէն զայլ: Այն վայրկեանին որ Աստուած իր երբեք ծածկեց մարդէն, անոր տեղը գիտակցութիւնն էր որ անէծքի ու պատահալի բարկածայիտ ամպերու ետեւէն փայլեցաւ: Մեր ահրաւէրը «Տարտար» եզաւ ազիտութեան պատճառաւ:

Ի սրտէ ամեն յաջողութիւն կը մտղթենք արժ. Մաշխոյ վարդապետին: Հասցէն է՝

Rev. M. V. Papazian
24 Everett St.
Allston Mass.

ՆԵՇՈՒՆԷՆ Ա. Կ. Ա. ԿՐ ԳՐԷ. — Վանի ինպատ հանգանակութեան հասցի վրայ մտնելով 85 տարի յայտարարուած է, մինչդեռ 45 է եղած:

Տեղի այս կրկինցիները՝ կիրակի սրբախնամ յանձնարումներն շորս ու կէս լիւրս զրկեցին:

ՀԷՎՐԶԻԷՆ Ա. Կարօ մեզ կը գրէ. — Տեղի այս փոքրիկ հայ գաղութը երեք ամիս առաջ ի նպատակ վարձապայ սրբանոցին հանգանակած և զրկած էր 30 տարի 50 սէնթ Ս. Պատրիարքին. որուն ի պատասխան Պատրիարքը ի միջի ալլայ գրած է՝ «Ուրախ ենք որ թէ և հետո Ձեր հայրենի աշխարհէն, այլ հարողք կը գտնուիք անոր վշտաց և կը կողակուէք Ձեր օգնութեան ձեռքերն անսերունջ մանկանց արատաւքը սրբելու»:

ԹՐՕՅԷՆ Ա. Սանիմ կը գրէ. — Մայիս 30 ին տեղւոյս սրբախնամ ընկերութիւնը ի նպատակ սրբոց մի հանդէս տուաւ. որուն յաջող կամ անյաջող ըլլալու մասին խօսք չունիմ. սակայն զեռ հաշիւները երեսուն չեղան: Տեղս կայ մի ուրիշ սրբախնամ ընկերութիւն ալ որ աւելի եռանդով կը գործէ:

ՅՈՒՐԻՎՐԸՆ Ա. Վ. ԿՐ ԳՐԷ. — Վանի սովետայ ի նպատակ հանգանակութիւն մը բացուել է հոս և հասցի թը կըրէ 24 տարի 50 սէնթ. զեռ կը շարունակուի:

ՆՈՅՆ ՏԵՂԷՆ Ա. Պ. Տ. Պ. ԿՐ ԳՐԷ. — Մարտի 24-ին Հապուսի գիւղէն Ա. Սեդրակ Յակոբեանի ցաւալի մահը: Յիշեալը Մարտի 24-էն ընթացաւ 30 տարեկան ամուրի երիտասարդ մ'էր: Մահուան պատճառը թոքախտն է եղեր:

ՉԼՍԻԷՆ Ա. Ա. Մկրտիչեան կը գրէ. — Տեղի այս կաշի գործարանին մէջ գործող, Մարտի 24-ին զիւրմիւզի Աստուար Տէրաբեանի ձեռքը մեքենայէն բռնուելու անանկ վնասուել է, որ հիւանդանոց տարուելով երկու ժամ ետքը, բազուկը կէսէն վար կտրուի են: Կինը և զաւակները գործատիրոջ դիմեր են դրամական փոխարինութիւն մը պահանջելու, որ մերժուի է: Չենք գիտեր թէ, պիտի կրնան՞ գէթ դրամական միութարութիւն մը ձեռք բերել:

ՆԻԻՊԻԹԸՆԷՆ ԿՐ ՀԱՂՈՐԴԷՆ. — Վանի սովետայ ի նպատակ եղած հանգանակութեան գումարը 60 տարի հասած է:

ՄԻՀՐԱՆ. ԽԱՐՏՈՒԹԻՒՆՆ
M. Harpootlian, P. O. Box 470,
Worcester Mass.

Մեր տան սեղանաւորական ճիւղը՝ իր ձեռամբ գրած զրկուողներէն գնահատելի կերպով քաջակերտալ պարտք կը սեպէ յայտարարել թէ մենք ևս պէտք եղած գոհողութիւնը չենք ըզլացած գործին միշտ ապահով միջոցներ յառաջ բերել, որպէս կ'ապացուցանէ մեր անցեալ տարիներու գործունէութիւնը: Հայ ժողովուրդեան և մասնաւորապէս մեր տան անձնօթներուն իրական վստահութիւն տալու համար պէտք է յիշել թէ՛ ՅԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԵՂՐԱՍԻԻ ԽԱՐՏՈՒԹԻՒՆՆ տան՝ երկրին մէջ ունեցած առաւել քան 10,000 Օամ. ոսկույ անշարժ ստացուածքը իր սոյն փոխադրի գործոյն երաշխաւորութիւնն է, յաշտ անոնց որոնք կուզեն դրամներ վստահելի միջոցով զրկել: Ուստի կը յուսանք թէ հայ հասարակութիւնը չպիտի վարանի իր և ապահովագոյն միջոցը՝ մեր ձեռամբ զրկել իր դրամը, որ կրնանք փոխանակելու տալ Մարտի 24-է, Տիգրանակերտի, Գլխի, Բալուի, Բերքի, Մայիսի, Սեպտեմբերի, Կ. Պոլսի, նաև Տաճ, բոլոր քաղաքաց համար. (ինձ դրամ գրկողներն ապահովագրութեան համար՝ նէշընը Պանքի չէք և կամ մընի օրաբը զրկելու են):

Հայրենիքի մէջ ո՛ր է գործ տեսնելու կամ գործարքումս օգնելու համար՝ պատրաստ եմ եղբորս Յարութիւն էֆի ձեռամբ կատարել տալ: Հեռագրով և նամակով դրամ և կամ նաւային թիքէթներ կրնամ զըրկել Մարտի 24-է:

ԲԱՊԱՐԱՊԱՅ

ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆՆ ՎԵՂԱԺՈՂՈՎԸ

Ամբողջ մարդկութեան ուշադրութիւնը այսօր ուղղուած է Պաղատեան վեհաժողովին: Հոն, Լա Հէյի մէջ, հաւաքուած են աշխարհի բոլոր պետութիւններու ներկայացուցիչները իր և իր կողմէն իրենց գեոպոլիտիկական և հասարակական շահերը պաշտպանելու համար: Լա Հէյ այսօր մեզ յիշեցունել կուտայ Բեթլեհէմ մը ուր ասկէ առաջ մտաւրի մը մէջ ծնաւ մանուկ մը՝ հիւրի մը որդին, խաղաղութեան իշխանը: Համեմատութիւնը ինչ ծիծաղալար չէ. Բեթլեհէմը և Լա Հէյն: Մտաւրը և Անտառի պալատը. Յիսուս մանուկը և Պաղատեան վեհաժողովին մեծազօր պատգամաւորները, միտն ետեք նազովընցի խղճուկ ընտանիք մը կայ, միւսներուն կոնակը կը կենան սպառազինեալ միլիոնաւոր զօրաց բանակներ, հսկայ նաւատորմներ և ամբողջ աշխարհի հարստութիւնը: Ո՛ւր էր որ այս երկու համեմատութեանց արդիւնքն ալ այդքան անհամեմատ ըլլար: Նազովընցի քաղաքակրթութեան ոգին պատուաստեց մարդկութեան մէջ և նոյն իսկ այդ ժողովը պտուղն է այն պատուաստումին, սակայն ի՛նչ պտուղ պիտի տայ արդեօք այդ աշխարհի բոլոր զօրութիւններուն համախըմբումը:

Աշխարհը, որ մեծ ոգևորումով ու մեծ յոյսերով ողջունեց խաղաղութեան ժողովին գումարումը, այսօր սոսկալի յուսախաբութեան հետ ընկրկում մը կը կրէ: Միակ գործնական քայլը որ ժողովը կրնար առնել, էր՝ ամբողջ աշխարհի համար միջազգային իրաւարար ժողով մը հաստատել: Ի՛նչ մնաց որ այս առաջադրութիւնը յաջողութիւնով պըսակուէր. սակայն Գերմանիոյ կայսրը բողոքի մունջիւն մը արձակեց՝ իմ աստուածային հեղինակութիւնս չեմ ուզեր մարդկային իրաւաստութեան ենթարկել: Եւ ահա մինչև այդ կէտը գոյացած բոլոր համաձայնութիւնները հիմէն սարսեցան, եթէ արդէն սապալած չենք կրնար հա-

մարկի: Գերմանիոյ պատգամաւորներուն պետը Լա շէյէն իր կայսեր քով գնաց անձամբ անոր հետ խօսելու և անոր վերջնական վճիռը բերելու: Այժմ վերադարձած է: Կերեի թէ կայսրը համաձայնեալ է միջազգային իրաւարար ժողով մը կազմելու գաղափարին՝ միայն այն հասկացողութեամբ, որ մէջ մի պետութիւն ազատ ըլլայ անոր տուած որոշումը ընդունիլ կամ մերժել: Բան մը որ իրաւարար ժողովը խաղաղ անարժէք կը դարձունէ՝ միայն թէ այդ վեհաժողովը միկանց ժողովին իսկական շնամանկը համար երեսնուն բունկիք բան մը պիտի ունենան, «գործ մը անանք» ըսելով մարդկութիւնը պիտի խաբեն, ինչ որ իշխանութիւններու ամենուն հիմնական սկզբունքն է:

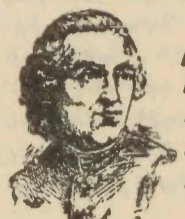
Արդէն իսկ գէներկեցութեան ժողով կազմուեցաւ ամէն մէկ պետութեան քառհարկային վրայ: Թուրք կառավարութիւնը մինչև անգամ, խաղաղութեան ժողովին մասնակցեցաւ մասնաւոր վերապահումներով: Նա իր պատգամաւորները դրկելէ առաջ վճռապէս յայտնեց թէ՛ գէներկեցութեան քառհարկային վրայ, որովհետև իր ներկայ գիտութեան ուստի չեն համարարարարաններ իր երկիրն տարածութեանը և ժողովուրդին մեծութեանը. և արդէն այս վերջին մի քանի շարաթիւններուն մէջ 350000 զորաց նոր յաւելում մը ըրած է կըսուի:

Ռուսիա արդէն Թուրքիոյ սահմանազլխին վրայ ահագին զորաժողովներ կընէ: Թուրք կառավարութիւնը ահարկած է: Ռուսիոյ գիտնորական պաշտօնավարները կը յայտարարէ թէ՛ եթէ գէներկեցութեան առաջարկը չընդունուի՝ Ռուսիա իր արդէն ունեցած բանակին վրայ անմիջապէս 350000 զինուորներ պիտի աւելցնեն:

Ինչպէս միշտ կըսուէր, Չարլը իր կանչած ժողովով ուզեց աշքիպուել մը խաղալ միւս պետութիւններուն: Եթէ յաջողէր գէներկեցութիւնը կատարել ապա՝ իր բանին կուգար նախ որովհետև թէ երկիրն մէջ տիրող սովին և թէ ձեռք առած երկաթուղիներու ահագին շինութիւններուն պատճառաւ, իր անտեսական վիճակը իրեն շէր ներքի, որ ըստ պատգամութեան մէջ մրցելու միւսներուն հետ. երկրորդ որ Ռուսիա կարգ և օրէնք յարգել չէր տեր, կընէ ինչ որ կրնայ: Երբ Ռուսիա տեսաւ որ գէներկեցութեան առաջարկը ջուրը ինկաւ, առաջարկեց որ նուային պատերազմը վերնայ, որովհետև ինք ոչ պէտք եղած նաւային ուժը ունի, ոչ ալ ծովային զորքեր: Ինչպէս բնական էր այդ առաջարկութիւնն ալ մերժուեցաւ:

Լոնտօնի «Թայմզ»-ին մէջ կը կարդանք թէ՛ Լա շէյէն մէջ հայոց համար համակրական մեծ ցոյց մը պատրաստուած և կատարուելու վերայ է եղեր, բայց հոլանտական կառավարութիւնը վախնալով, որ այդ ցոյցին վրայ Թուրքիոյ ներկայացուցիչները Խաղաղութեան ժողովէն կը հրաժարին կերթան, գուցէ անոնց կը հասնին և Գերմանական պատգամաւորները, ու այդ պիտով կը լուծուի ամբողջ վեհաժողովը, ցոյցը արգելի է. սակայն աւելի մեծ ցոյց մը կը պատրաստուի և տեղի պիտի ունենայ Ամբաստանի մէջ, նոյնպէս հայոց համար:

ԿԸ ՓՆՏՈՒՆԻՆ
Ռուսաստանցի Արշակ Մելիք Յարութիւնեան, Երևանցի, 21 տարեկան սե աշեայ, միջնակարգ և վայելուչ դէմքով երիտասարդը, որ երբեմն մեքենագործութիւնով պարապեր է. այս պարունին վրայ սե է լուր ունեցողը հաճի հարգողը խմբագրութեանս:

Պերլինի համալսարանէն վկայեալ՝ Տքթրէֆըլ պատրաստ է ամենադժուարին մասնաւորապէս գաղտնի կոչուած արտերը բժշկելու: Կատարելապէս չը բուժուող հիւանդները դրամը ետ կը արուի: Շատ մը հայեր մեծ գոհացում գտեր են իրմէ: Հայոց համար վճարները շատ չափաւոր են: Օֆիսը 503 Երզ. Ավրելի 52րդ. փողոցի անկիւնն է: Առաւօտեան ժամը 9էն իրիկուան 5ը, իսկ կիրակիները՝ 9էն 12 օֆիսը կը գտնուի: 4-12

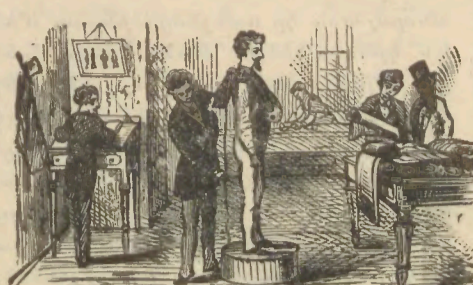
ԼՈՅՍ ՏԵՍՍԻ
Պ Ա Տ Կ Ե Ի Ն Ե Ի
(Մեր կեանքէն)
Գրեց
Վ. ՇԱՀԷՆԻ
Գինը 15 սէնթ: Բասն օրինակ գնողին մի օրինակ նուէր կը արուի: Դիմել հեղինակին խմբագրատանս,
V. Schaheni
301 E. 34 th. st.
New York City

Ն Ո Ր Կ Ե Ա Ն Բ
ՀԱՆԴԵՍ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ
Ամէն ունեց, որ կուզեն ազգային հին ու նոր կեանքին և յեղափոխական անցեալ ու ներկայ ուղղութիւններուն տեղեակ ըլլալ, անոնք որ կուզեն հայկական գեղեցկագոյն գրքիչներէն արտադրուած հմտալից գրութիւններ և շահեկան երգիծարանութիւններ կարդալ: ՆՈՐ ԿԵԱՆԲ կարդալու են:
Տարեկան բաժանորդագրին է 2 տոյար. վեցամսեայ՝ 1 տոյար: Նոր կեանքի իւր Երբէր գործակալն է Պրն. Անտօն Թազարեան և հասցէն՝
343 Իսթ 34րդ փողոց:
Նոր կեանքի բաժանորդներուն «Մարտ» ձրի կը շրկուի:
Խմբագրութեան հասցէն է.

L. FRANK
32 CHESTERTON ROAD
LONDON W. ENGLAND

Ա. Չ Դ
Նաղլան
1443 Broad St.
Hartford Conn.
Ճաշարան կուզեմ ծախել այն պատճառաւ որ խոհարարութիւն ընել չեմ գիտեր: Մին որ խոհարարութիւն ընել գիտէ՛ անանի մը համար շատ շահաւոր գործ է: Դիմել վերի Հասցէին:

Ա.ՉԴ
Գրիգոր էֆ. Պաղատասարեան վկայեալ և փորձառու փաստաբանը պատրաստ է ի Թիւրքիա թիւրքերէնով հարկ եղածները գրելու ամէն անոնց որ իրեն կը գրին: Հասցէն է
K. Bagdasarjan
936 P. O. Box,
New Britain, Conn.

Դ Ե Ր Չ Ա Կ
ՅԱԿՈՒՄ ՈՒՉՈՒՆԵԱՆ
159 Իսթ, 27րդ փողոց

Թէ պատուական և թէ աժան հանգերձ կը հիտուէք, անանկ չէ՞. — մենք սուղ կը շինենք — բայց չէ. մեր գործին որքա՛ն աժան ըլլալը ատեն մը գործածուելէն ետքը միայն կրնաք հասկնալ. անոնք որ իրենց դրամը անարժէք ապրանքի տուած ըլլալու զըջումը չեն ուզեր ունենալ և նոյն ատեն լաւ ճաշակ մը ունին, անգամ մը մեղի հանդիպելուն համար ուրախ պիտի ըլլան: Մենք զուտ անգլիական ապրանք միայն կը գործածենք:

Ուրիշ տեղերու վրայ հարիւրին քառասուն աժան պատրաստի հանդերձ ալ կը ծախենք. նաև կը նորոգենք, կը մաքրենք, կը ներկենք և կարդուկենք:
Գիտնալու համար թէ, մենք մեր հայրենակիցներէն, ուրիշ տեղերէ շատ զգալի կերպով վրայ գին կառնենք, անգամ մը մեղի պայցելելը պիտի բաւէ:

The Equitable Life Ins. Society of the U. s.
«Էքուիթէյլ»
Աշխարհի հզօրագոյն և լաւագոյն կենաց Ապահովագրական Ընկերութիւնը:
Ամեն հասակի և վիճակի տէր անձանց համար ապահովագրելու կըսայ, ի դէպս մահու կամ 15—20—25 տարիէն վճարելի՛ դիմելու ուղղուի:
Օտար երկիրներէ կամ ներսի նահանգներէն փոփոքողը կրնան դիւրաւ թղթակցութեամբ ինքզինքներն ապահովագրել տալ:
Հրդեհի դէմ և սպառնալից գրեմ:
(Գործակալ)
ԿԱՐԱԿԵՏ ՊԻՆԻՆԻՆՃԻԿ
164 E. 27th St. New York

ՊՈՒՂՈՒՐԻ ՆՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
Նիւ Եօրք
Հայրենակիցներու կը ծանուցանեմ թէ Պուլղուրի գործարան մը հաստատած եմ Ուեսթ Հոպոքընի մէջ: Մեքենաներու նոր և մաքուր ցորեն կը գործածեմ, առանց հոտի և առանց քարի Պուլղուր պատրաստելու համար:
Փոքր քանակութեան համար գրին է փառնար 2 ½ սէնթ:
Հասցէ՝
A. Yazijian
53, Washington St.
որ է Տիար Տիրատուրեանի վարչութեան տակ:
Մեծ քանակութեամբ գնողներուն կարևոր գեղջ կընեմ:
Գործարանիս հասցէն է՝
E. K. Mano
226—232 Clinton St.
Hobocen N. J.

Լ ՈՒ Ս Ա Ն Կ Ա Ր Ի Չ
ՏԻԳՐԱՆ Ժ. ՄԵԼԻՔՆԵԱՆ
Elite photo Studio
182 Main Street, Paterson, N. J.

Պատիւ տրիմ ծանուցանելու Հայ Հասարակութեան թէ յաջողած եմ ճոխ և առաջնայորդ լուսանկարչատան մը հաստատել ֆլորիդի մէջ ուր կը շրջապահուի շոյրանակիցները իրենց լուսանկարները հանել տալու, խիստ շարժաւոր գրեթով խիստ պաշտօնական փորձառու թիւն ունի՝ արհեստիս բոլոր ճիւղերուն մէջ. պատկեր մեծցունել, բնոյ օրինակ, շրջանակ շինել և այլն:

Նիւ Եօրքի ու Նիւ Ճրքի ինչ ինչ անբուն ճախար տաճարներու վրայ ետ կը վճարեմ:
Կը լուսամ թէ շատ հայրենակցներ թէ շոյրանակիցներ խիստ պաշտօնական լուսանկարներ ունենալ: Թէ ամառային զո արձակու ճամբայ գալիս թիւն մը րնելու և թէ մեկ քաջալուրեալ համար սխալի զիմեն մեզ:
Բազմ կո ծախսերը Հայրիկի, Իգմիլիւրեանի և Մայր Չպատանի լուսանկարները:
Մանրամասնութեանց համար զիմեւ ինձ նամակաւ կամ անձամբ:

ՆՈՐ ՀՐԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՍՐԻՆԳ

ԿԱՍ ԱԶԳԱՅԻՆ ՆՈՐ ԵՐԳԱՐԱՆ
Նիւ Եօրք, 1899
Հատոր Ա.

Կը պարունակէ 256 երեսներ և 16 գեղեցիկ պատկերներ: Տպուած է խիստ ընտիր թղթի վրայ և փառաւոր կերպիւ կազմուած:
Գիներն են. թղթակազմ (առանց պտակերի) 50 Սէնթ. թղթակազմ՝ 65 սէնթ. Լուսակազմ՝ 75 սէնթ. փառաւոր՝ մէկ տալար: Գիներն կանխիկ են: Մեծ քանակութեամբ գնողներու համար մասնաւոր գեղջ կայ:
Գրել, կամ դրամ զրկել առ՝
H. Eguinian,
1168 I St, Fresno, Cal.
Կամ
M. T. Fourounjian, 282 Jay St,
Brooklyn, New York

Ս. ՏԱՄՊՈՒՐԱՃԱՆ
ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՍ
509 2րդ Ավրել, 28 և 29րդ փողոց:
Եթե տարիներ իվեր հաստատած խանութիս մէջ գտած յաջողութիւնով՝ կարող եմ շատ լաւ ապրանքներ տալ շատ աժան գնով՝ համոզուած ըլլալով թէ՛ ապահով շահին գլխաւոր միջոցն է յաճախողը գոհ ընել: Եթէ մեր ապրանքները գոհացուցիչ չըլլան՝ վճարուած դրամը ետ կը դարձունենք: Մեր քով կը գտնուին ամեն տեսակ բանջարեղիչներ, պտուղներ ու կիրակուրի վերարեբաւ անդական կամ Արեւելեան ամեն կարգի նիւթեր, թիթեղեայ սուսփերով կամ սուսնոյ տուփի: Մեր գնելու մասին հետեւեալ նոյնը Ներք կուտանք: Պուլղուր փառնարը 4 սէնթ. 25 փառնարի աւելի՛ գնողին համար 3 ½ սէնթ: Ծեծած փառնարը 4 սէնթ, գլխաւոր՝ 10 սէնթ, 10 փառնարէն աւելի՛ զնոյնին համար 9 սէնթ: Մաքուր սլիքի հացին մէկը 3 և երկուքը 5 սէնթ: Կաթ քորթը 3 սէնթ: Հայկական գլխաւոր իւղ, կորկոտ, կանանչ գլխաւոր, պամեայ, Փըսարիս, լէպլէպի, Այնթէպ հալվապի ևն. կը վաճառենք: մեծ քանակութեամբ գնողներուն կարևոր գեղջ ընելով:
Նամակով յանձնարարութեան համար դիմել վերայիցեալ հասցէին: